

Statistiek in de kijker

Opening faculteitsgebouw rechten

Startsymposium NanoSensEu

Geriatrische oncologie

VLUP-Nieuws

UHasselt opent faculteitsgebouw rechten

Hasselt – 29 maart 2011. Met de onthulling van een gedenksteen met opschrift *'Justice is Truth in Action'* is de officiële opening van het faculteitsgebouw rechten van UHasselt in de Hasseltse binnenstad een feit.

De gedenksteen is een miniatuurversie van het karaktervolle, waaivormig gebouw en ook het citaat van Benjamin Disraeli is niet toevallig gekozen. "Het symboliseert onze rechtenopleiding als een dynamische wetenschap die *mee-denkt* en *mee-evalueert* met mens en maatschappij", aldus beheerder Marie-Paule Jacobs.

MIJLPAAL

De rector omschreef de opening van het nieuwe gebouw als een mijlpaal in de geschiedenis van UHasselt. Luc De Schepper: "Hier en daar werd er aan getwijfeld of het realistisch was toen de UHasselt in 2004, in het kader van het Limburgplan, het idee naar voren bracht om een nieuwe rechtenfaculteit op te richten. Maar velen in Limburg – zeer velen – hebben zich met enthousiasme achter dit plan geschaard. Dankzij de inzet van velen is het ook gelukt: in 2008 ging de bacheloropleiding rechten van start in een samenwerkingsverband met Universiteit Maastricht en K.U.Leuven. En vanaf volgend academiejaar kunnen we nu ook de master aanbieden."

Ook voor de stad Hasselt was het een belangrijke dag. Burgemeester Hilde Claes gaf aan dat de stad al enkele jaren reikhalzend

in Hasseltse binnenstad

uitkijkt naar de komst van de unief. Hilde Claes: "De komende jaren gaan we ons beleid nóg meer afstemmen op studenten. We willen dat de studenten integraal deel zullen uitmaken van onze stad; dat ze zich hier écht thuis zullen voelen. Ik ben ervan overtuigd dat Hasselt zeer goed zal gedijen als *nieuwste* universiteitsstad."

LABO

Minister Jo Vandeuren benadrukte in zijn toespraak dat we als Limburgers fier mogen zijn op dit project dat we met zijn allen *samen* gerealiseerd hebben. "De opening van dit gebouw is de apotheose van een enorm gedurfd project waarvoor alle Limburgers hebben samengewerkt", aldus de minister. "Dankzij het brede maatschappelijke draagvlak dat we gecreëerd hebben, hebben we stenen in de rivier kunnen verleggen. En daarop mogen we terecht fier zijn." Jo Vandeuren riep UHasselt op om in de nabije toekomst ook te excelleren op het vlak van de hervorming van justitie. Minister Vandeuren: "Ik hoop dat deze faculteit rechten de komende maanden een heus *labo* zal zijn om de hervormingen binnen justitie voor te bereiden en mogelijk te maken. Die hervormingen zullen immers moeten geplaats worden in een Europese en internationale context. De Hasseltse faculteit rechten kan daarin zeker een pioniersrol spelen."

TOEKOMST

Ook minister Ingrid Lieten uitte haar tevredenheid over de perfect geoliede samenwerking tussen Limburg en Brussel. "De opstart van deze nieuwe opleiding is enkel mogelijk geweest dankzij de prefinanciering met Limburgse middelen. Dat mogen we nooit vergeten," aldus minister Lieten. "Als minister van innovatie ben ik er zeker van dat de rechtenopleiding in goede handen is bij UHasselt. Onze Limburgse universiteit zorgt uitermate efficiënt voor de kennisontwikkeling van onze provincie. Als minister van innovatie ben ik goedgeplaatst om te zeggen dat Universiteit Hasselt dat ook al doet op het vlak van life sciences, cleantech en zuinige energie. Kortom: onze unief zet in op de toekomst van en voor Limburg."

Gouverneur Herman Reynders was vanaf het eerste uur betrokken bij de ontwikkeling van het 'rechtendossier' én met de komst van de UHasselt naar Hasselt. Hij charmeerde dan ook alle aanwezigen met zijn slotwoorden dat "samenhorigheid in Limburg van het allergrootste belang is voor de vooruitgang van onze provincie. Dit moeilijke dossier, dat bijzonder mooi is afgerond, is daarvan het beste bewijs."

Studenten worden buren

Onder het motto 'beter een goede buur dan een verre vriend' kregen de buurtbewoners van de campus Hasselt op 29 maart 2011 de kans om een kijkje te komen nemen in het nieuwe faculteitsgebouw rechten.

Gastvrouw Beatrix Engelen leidde ruim 150 buren in kleine groepjes door het gebouw. Ook de rector, beheerder en bouwcoördinator maakten uitgebreid tijd voor een babbel bij een pintje of een pizzapuntje.

Sommige buren waren enigszins verrast door de *fabrieksachtige* inkomhal van het gebouw. Anderen vonden het contrast met de oude gevangenis dan weer bijzonder goed geslaagd.

De meeste aanwezigen waren nieuwsgierig of de studenten "bij hen zouden kunnen *binnengluren*", maar ze konden met eigen ogen vaststellen dat dit bijna niet mogelijk is. "Toch een geruststelling", vonden enkele overburen.

Eén zaak werd die avond wel heel duidelijk: de bewoners rond de campus Hasselt kijken uit naar de komst van de studenten. "Jonge mensen als buren houden ons zelf ook jong", klonk het enthousiast.

Economie *proeven* tijdens Dag van de Economie

Op 18 maart 2011 organiseerde de Faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen voor de tweede keer de Dag van de Economie voor laatstejaarsleerlingen uit economierichtingen van de Sint-Quintinus Scholengemeenschap.

In totaal zakten niet minder dan 115 leerlingen af naar UHasselt vanuit vier verschillende scholen uit de regio: SJB Zonhoven, Mariaburcht uit Stevoort en Kindsheid Jesu en het Virga Jessecollege uit Hasselt. Aan de hand van hoorcolleges, gebaseerd op colleges uit de reguliere opleiding, konden de leerlingen proeven van het opleidingsaanbod en werden ze meteen ondergedompeld in de sfeer van de UHasselt. Dit jaar stond het thema internationalisering centraal.

RICARDO BIEDT EEN VERFRISSENDE BLIK OP INTERNATIONALE HANDEL

De dag werd geopend met een college van professor Lode Vereeck over internationale handel. Iedereen schoot meteen wakker toen professor Vereeck de stelling dropte "dat economie eigenlijk niet over economie gaat". Hiermee werd van bij de start duidelijk dat een universitaire opleiding helpt om met een kritische blik naar de wereld te kijken en dat economie veel meer inhoudt dan theorieën over inflatie en werkloosheid. Economie kent een grote maatschappelijke relevantie, en niet in het minst in een internationale context.

Aan de hand van de theorie van de comparatieve kosten van David Ricardo, leerden de leerlingen met een andere bril naar internationale handel kijken. Het soms nogal beladen begrip globalisering werd zo in een

ander daglicht geplaatst. Zowel tijdens het hoorcollege als tijdens de werksessies konden ze zelf ervaren dat internationale handel voordelen kan bieden voor zowel rijke als arme landen.

DEZELFDE PIZZA WORDT WERELDWIJD ANDERS GESMAAKT

In de namiddag nam decaan Piet Pauwels het roer over. Hij ging de uitdaging aan om bij wijze van experiment een college uit de internationale Masteropleiding 'Master of Management' te doceren aan de laatstejaarsleerlingen. Aan de hand van een stoomcursus internationale marketing maakten de leerlingen kennis met de vijf culturele dimensies van de Nederlandse organisatiepsycholoog Geert Hofstede, die duidelijk maken dat reclame enkel doeltreffend is als die op maat van de inheemse cultuur bedacht is. Zo krijg je de pizza's van Tia Hellebaut nooit verkocht aan Italianen als je geen rekening houdt met de culturele verschillen. Het was aan de leerlingen om deze Belgische reclamespot te vertalen voor een andere cultuur. Er kwamen uiteenlopende ideeën uit de bus gaande van Chinezen die er samen alles aan doen om een pizza uit de afgrond te redden, Turkse voetballers die dankzij de pizza een monsterscore behalen tot en met Zweden die samen met hun chef een pizza samenstellen en verorberen.

Zowel leerkrachten als leerlingen toonden achteraf hun enthousiasme over de samenstelling en de aanpak van het programma. De leerkrachten hoopten dan ook dat er volgend jaar zeker opnieuw een Dag van de Economie georganiseerd zal worden. Hoe kort deze universitaire onderdompeling ook moge zijn, het zijn deze ontmoetingen met de faculteit en de universiteit die vaak bepalend zijn voor het kiezen van een studieopleiding.

Johan Vanswijgenhoven

Open calls voor mobiliteit: Marie Curie

De Marie-Curieprogramma's van het zevende kaderprogramma hebben als hoofddoelstelling om het menselijk potentieel te versterken in onderzoek en technologie binnen Europa. Het sleutelwoord daarbij is *mobiliteit*.

De Marie-Curieprogramma's zijn gericht op onderzoekers in alle stadia van hun professionele carrière en dan vooral op de opleiding van onderzoekers. Onder de acties die gefinancierd worden, vallen personeelsuitwisselingen, tijdelijke detacheringen, doctoraats- en postdocbeurzen. Er gaat daarbij speciale aandacht naar de vrouw, voor wie de combinatie mobiliteit en gezin vaak toch nog een stap te ver blijkt.

Op 16 maart 2011 werden er binnen het Marie-Curieprogramma drie calls gelanceerd voor individuele onderzoekers:

- 1. De Intra-European Fellowships for Career Development (IEF):** deze beurs voorziet in financiële steun voor gespecialiseerde training en transnationale mobiliteit voor een periode van 12 tot 24 (fulltime) maanden. Ze steunt individuele projecten (i.e. niet in een consortium) van ervaren onderzoekers van een EU-lidstaat of een geassocieerd land (lijst op te vragen bij nele.nivelle@uhasselt.be), in samenwerking met een gastorganisatie van een andere EU-lidstaat of geassocieerd land. De aanvrager voert het project uit bij de gastorganisatie.
- 2. De International Outgoing Fellowships (IOF):** deze beurs voorziet in financiële steun voor gespecialiseerde training en transnationale mobiliteit voor een periode tot drie jaar. Ze steunt individuele projecten van ervaren onderzoekers die burger zijn van een EU-land of een geassocieerd land, in samenwerking met een gastorganisatie in de EU of een geassocieerd land. Het project omvat een onderzoeksprogramma waarvan 1 tot 2 jaren buiten de EU of een geassocieerd land wordt uitgevoerd, en 1 verplicht reïntegratiejaar dat bij de gastorganisatie wordt uitgevoerd.
- 3. De International Incoming Fellowships (IIF):** deze beurs staat open voor ervaren onderzoekers van alle nationaliteiten. De aanvragende onderzoeker moet aantonen dat hij uit een zogenaamd "third country" (i.e. geen EU-lidstaat of geassocieerd land) komt voor het uitvoeren van een individueel onderzoeksproject bij een gastorganisatie in de EU of een geassocieerd land.

De deadline voor deze drie calls ligt vast op 11 augustus 2011. Voor meer info of voor administratieve en strategische ondersteuning bij het voorbereiden van uw Marie-Curieaanvraag kunt u steeds terecht bij nele.nivelle@uhasselt.be.

Planten en bacteriën grootschalig ingezet bij aanpak van bodemverontreiniging

UHasselt is partner in nieuw Europees onderzoeksproject

Het Centrum voor Milieukunde (CMK) van Universiteit Hasselt is voortrekker op het vlak van fytoremediatie: een veelbelovende groene oplossing voor het aanpakken van verontreinigde bodems en grondwater. Het CMK is dan ook een belangrijke partner in een nieuw Europees onderzoeksproject dat plant- en bacteriegebaseerde technieken klaarstoomt voor grootschalig gebruik in de bodemsanering.

VERONTREINIGING VAN BODEM EN WATER

De verontreiniging van ons leefmilieu door zware metalen (bijvoorbeeld cadmium, lood, nikkel,...) en nauwelijks afbreekbare organische verbindingen (bijvoorbeeld benzeen, toluen, TCE,...) vormt een wereldwijd probleem. In heel wat bodems, grond- en oppervlaktewaters en sedimenten zijn potentieel toxische hoeveelheden van deze stoffen opgestapeld en vormen een bedreiging voor mensen, dieren en planten.

Klassieke saneringsmethoden zoals afgraven, verbranden of chemisch 'wassen' van bodems en oppompen en zuiveren van (grond)water kunnen aangewend worden om hoge concentraties aan verontreinigende stoffen weg te nemen of te isoleren. Deze technologieën zijn dikwijls zeer milieubelastend (denk alleen al maar aan het energieverbruik voor afgraven en transport van grond) en bovendien duur en daardoor niet toepasbaar voor grote gebieden met een diffuse verontreiniging.

DUURZAME SANERINGSTECHNIEK

Fytoremediatie is een biotechnologie die gebruik maakt van planten en hun geassocieerde micro-organismen voor de verwijdering of afbraak van toxische stoffen in het milieu. Fytoremediatie maakt onder meer gebruik van populieren en wilgen als snel groeiende, gemakkelijk te kweken bomen die na de zuivering van de bodem of het grondwater ook nog economisch kunnen gevaloriseerd worden als biobrandstof of als grondstof voor de industrie. Verschillende saneringsstrategieën kunnen

gebruikt worden zoals fyto-extractie, een techniek waarbij de toxische stof, meestal een metaal (bijvoorbeeld cadmium) wordt verwijderd door het oogsten en verwerken van het plantenweefsel. Een andere mogelijkheid is fytodegradatie waarbij de verontreinigende stoffen worden afgebroken.

Fytoremediatie kan op de plaats van de verontreiniging ingezet worden (geen grondverzet of transport nodig), werkt grotendeels op zonne-energie (aangedreven door de fotosynthese van de plant) waardoor het goedkoop is en daarnaast ook weinig of geen verstoring van de omgeving veroorzaakt. Deze twee aspecten maken dat fytoremediatie ook in hoge mate door het publiek aanvaard wordt.

Als nieuwe techniek kent fytoremediatie nog een aantal onzekerheden en beperkingen zoals de toxiciteit van de vervuiling voor de plant zelf, het opslaan van gevaarlijke stoffen en de soms lange behandelingsduur. Daarom is er nog verder onderzoek naar verbetering van de techniek noodzakelijk. Bacteriën die op en in de plant leven kunnen hierbij een belangrijke rol spelen.

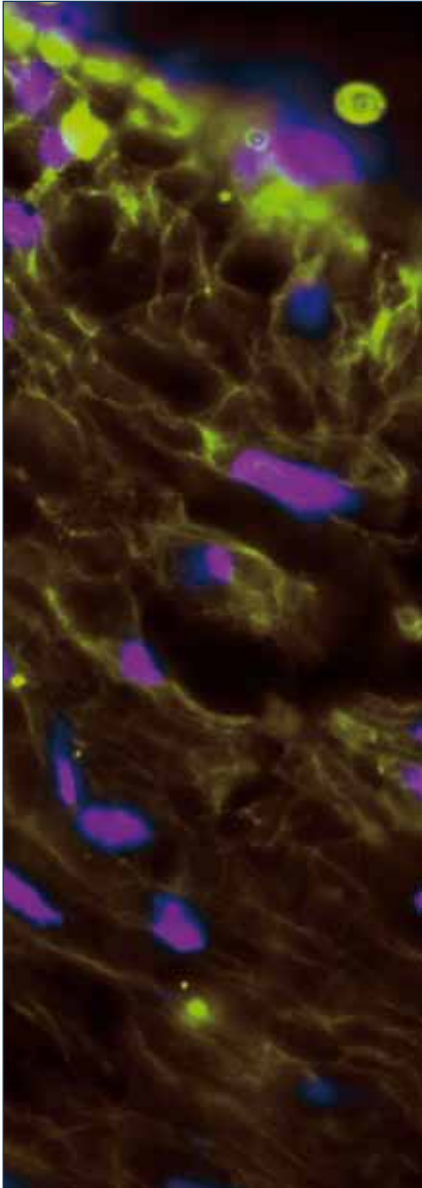
Onderzoeker Nele Weyens met geïnoculeerde populierenstekken die gebruikt worden om TCE af te breken.

EEN NIEUW EUROPEES SAMENWERKINGSVERBAND

Een consortium van 17 partners (waaronder 6 universiteiten, 7 onderzoeksinstituten, 3 bedrijven en een overheidsinstantie van 10 Europese landen (Oostenrijk, België, Zwitserland, Duitsland, Spanje, Frankrijk, Italië, Polen, Zweden en Groot-Brittannië) zullen gedurende 4 jaar samenwerken om fytoremediatie verder op punt te stellen en klaar te maken voor toepassing in de praktijk (volledige titel van dit Europees project: *'Gentle remediation of trace element contaminated land – GREENLAND'* (FP7-KBBE-266124), n.v.d.r.).

Het Centrum voor Milieukunde van Universiteit Hasselt, dat al jarenlang zowel fundamenteel als toegepast onderzoek verricht in het domein van plant- en bacteriegebaseerde saneringstechnieken, maakt deel uit van dit consortium. Het CMK heeft in Vlaanderen al meerdere pilotprojecten uitgevoerd in verontreinigde gebieden en op bedrijfsterreinen (o.a. in Lommel en bij Ford Genk).

Prestigieuze beurs voor oud-student UHasselt

Jeroen Huyghe, oud-student van Universiteit Hasselt, ontving een Honorary Fellowship van de Belgian American Educational Foundation.

Na zijn studies biologie aan Universiteit Antwerpen ging Jeroen twee jaar statistiek studeren in Diepenbeek waar hij in 2006 afstudeerde als master in biostatistiek. Hierna startte hij een doctoraat in de biomedische wetenschappen aan Universiteit Antwerpen. Op 6 april 2011 verdedigde Jeroen zijn doctoraat *"Identification of genes contributing to human complex diseases and traits in the genetically isolated Saami and the general European population"*.

Eind april verhuist hij samen met zijn vrouw naar Ann Arbor in de Verenigde Staten om er begin mei aan een post-doc te beginnen aan het Center for Statistical Genetics dat deel uitmaakt van het Department of Biostatistics van de Universiteit van Michigan. Dit centrum is wereldwijd vermaard omwille van haar leidende rol in grootschalige internationale genoomprojecten zoals het *"1000 Genomes Project"*.

Het menselijk genoomproject en technologische ontwikkelingen op gebied van genotypering en sequentiebepaling hebben ervoor gezorgd dat het genetisch onderzoek naar frequent voorkomende complexe ziektes bij de mens zoals diabetes, de ziekte van Crohn en hartziekte in een stroomversnelling gekomen is. De enorme toevloed van data die voortvloeit uit de recente golf van studies (men spreekt al over petabytes) vereist de ontwikkeling van nieuwe statistische methodes, computationeel efficiënte software en analytische strategieën.

Jeroens postdoctoraal onderzoek, dat zich situeert in het grensgebied tussen de menselijke genetica en de biostatistiek, beoogt de identificatie van genen die bijdragen aan susceptibiliteit voor type 2 diabetes. Deze ziekte is een enorm en wereldwijd groeiend probleem voor de volksgezondheid. In de Verenigde Staten alleen treft ze 24 miljoen Amerikanen en is ze verantwoordelijk voor 10 procent van de kosten van de gezondheidszorg.

Jeroens onderzoek kan leiden tot betere inzichten in het ontstaan van deze ziekte en de identificatie van nieuwe farmacologische doelwitten.

Geert Molenberghs

DOCTORAATSPROMOTIES

INGE SMOLDERS

Doctor in de biomedische wetenschappen
Doctoraatsproefschrift over 'Effects of simvastatin on oligodendrocytes in vitro'
Promotor: prof. dr. Marcel Ameloot
9 maart 2011

JULIET NAKAMYA

Doctor in de verkeerskunde
Doctoraatsproefschrift over 'Creating Synthetic Data Sets for Microsimulation Models'
Promotor: prof. dr. Geert Wets
28 maart 2011

JUDITH FRAUSSEN

Doctor in de biomedische wetenschappen
Doctoraatsproefschrift over 'Characterization of the B cell response in multiple sclerosis and clinically isolated syndrome using B cell immortalization'
Promotor: prof. dr. Veerle Somers en prof. dr. Marc de Baets
28 maart 2011

KATHERINE NELISSEN

Doctor in de biomedische wetenschappen
Doctoraatsproefschrift over 'Receptors regulating cholesterol homeostasis in oligodendrocytes and neuroinflammation'
Promotor: prof. dr. Marcel Ameloot
6 april 2011

Statistiek aan Universiteit Hasselt: drie keer prijs

Statistiek aan Universiteit Hasselt is één van de speerpunten op de campus. De nadruk ligt op medische statistiek, bio-informatica en genetica, volksgezondheid, en methodologie. De activiteiten omvatten onderwijs, onderzoek en samenwerking met overheid en industrie. De wetenschappelijke banden met farmareuzen in binnen- en buitenland zijn dan ook bijzonder sterk.

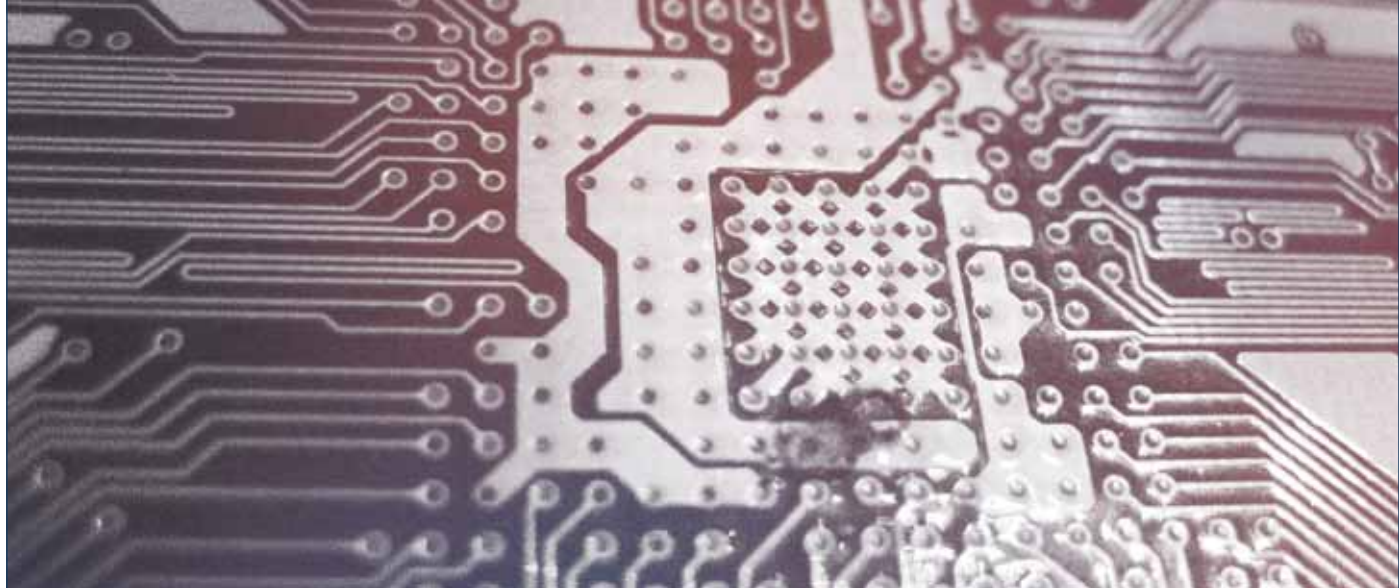
“Ook al werken de vijftig statistici vaak in de luwte van de partner-wetenschappen, zoals de geneeskunde, nu wordt er wel op drie terreinen tegelijk gescoord”, glundert professor Geert Molenberghs van het Centrum voor Statistiek (CenStat) van Universiteit Hasselt.

“Ten eerste zijn de wiskundige statistici er in geslaagd, samen met de universiteiten van Leuven en Louvain-la-Neuve, een prestigieuze buitenlandse **Francqui-leerstoel** binnen te halen. De Britse professor Anthony Davison, wereldautoriteit in de statistische methoden en nu werkzaam in het Zwitserse Lausanne aan de vermaarde Ecole Polytechnique Fédérale, zal *state-of-the-art* lezingen verzorgen in Leuven, Hasselt en Louvain-la-Neuve over doorbraken in de statistische theorie. Hij verblijft daarvoor in België van eind maart tot begin mei.”

“Vervolgens zijn de medische statistici erin geslaagd een **Princess Lilian Foundation Visiting Lectureship** te verwerven voor professor Anastasios Tsiatis, autoriteit op het vlak van statistische methodologie voor het ontwikkelen van geneesmiddelen. Het is de eerste keer dat deze onderscheiding naar een statisticus gaat. Hij was drie decennia verbonden aan de Harvard University in Boston, en werkt nu in North Carolina State University, in de zogenaamde Research Triangle, zowat de statistische Silicon Valley, want naast drie universiteiten zijn er ook statistische softwarebedrijven gevestigd, waaronder het grote SAS, het Amerikaanse nationaal instituut voor de statistiek, en verscheidene farmareuzen. Professor Tsiatis zal lezingen verzorgen aan Universiteit Hasselt, K.U.Leuven en aan de unief van Louvain-la-Neuve, en ook aan de European Organization for Research and Treatment of Cancer (EORTC) in Brussel. De lezingen hebben plaats midden mei.”

Ten slotte organiseren de statistici een tweedaags congres, op 19 en 20 mei. Het congres heeft plaats naar aanleiding van het **emeritaat van professor Noël Veraverbeke**, één van de stichters van de Hasseltse statistiegroep, samen met professoren Herman Callaert en Paul Janssen. Het congres brengt specialisten samen uit eigen land en uit de Verenigde Staten, Spanje, Zuid-Afrika, Zwitserland, Groot-Brittannië en Tsjechië.

Officieel startsymposium NanoSensEu

Eén van de onderzoekers van het Biomedisch Onderzoeksinstituut (BIOMED) van de Universiteit Hasselt, is de ontwikkeling van elektronische biosensoren. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met het Instituut voor Materiaalonderzoek (imo-imomec).

Met een biosensor, een microscopisch klein meettoestel, kunnen we 'biomarkers' meten. Dit zijn stoffen in het lichaam of in een biologische staal (voedsel, grond, water, enz.) die een indicatie geven. Een zwangerschapstest is bijvoorbeeld zo'n biosensor.

Dit biosensoronderzoek belandt momenteel in een stroomversnelling, nu een belangrijk project werd goedgekeurd: NanoSensEu. Het project wordt vanuit BIOMED van UHasselt geleid, met de Katholieke Universiteit Leuven, imo-imomec en de Technische Universiteit Eindhoven als partners.

De totale kostprijs van het project wordt geraamd op 1,6 miljoen euro, met een flinke subsidie van Europa, en van Vlaanderen. Vlaams minister Lieten kwam zelfs meteen met 310.000 euro Vlaams geld over de brug om dit project tot een goed einde te brengen!

HART- EN VAATAANDOENINGEN

De projectpartners zullen twee sensoren ontwikkelen. "Een eerste sensor zal dienen om biomarkers die wijzen op hart- en vaataandoeningen op te sporen. Via een druppel bloed zou je dan binnen de 10 minuten moeten weten of je risico loopt op een hartaanval. Een dokter heeft dan alleen

nog een computer nodig om het resultaat te kunnen aflezen. Met de meeste sensoren die vandaag bestaan wordt er altijd maar één biomarker gemeten. Met ons project - NanoSensEu - is het de bedoeling om verschillende biomarkers gelijktijdig te detecteren, om een nauwkeurigere diagnose te bekomen."

"Zo'n sensor maakt testen veel goedkoper, en voorkomt bijvoorbeeld dat je dagenlang moet wachten tot je bloed onderzocht is in klinische labo's."

PINDANOOTALLERGIE

"Een tweede sensor vindt zijn toepassing in de voedselindustrie, en zal aangeven of er sporen van pindanoten zijn achtergebleven in de productielijnen, hetgeen kan leiden tot contaminatie van het voedsel met pindanootallergenen, wat gevaarlijk is voor patiënten met een ernstige allergie voor pindanoten", verduidelijkt professor Luc Michiels van BIOMED.

"Dit onderzoek is een ideale kans om vooruit te lopen in de sector van de life sciences. Instellingen als IMEC en imo-imomec van UHasselt hebben de nodige knowhow opgebouwd in het steeds kleiner maken van transistoren. En die mogelijkheden worden nu gecombineerd met de medische wereld", benadrukte Vlaams minister Ingrid Lieten.

OFFICIEEL STARTSYMPOSIUM

Op 21 april 2011 wordt een officieel startsymposium georganiseerd, om het project voor te stellen aan biomedische bedrijven in de regio Vlaanderen-Nederland. Tijdens deze meeting zullen niet alleen de deelnemende partners hun onderzoek bondig kunnen voorstellen maar is er ook ruimte voor het uitwisselen van ideeën en expertise met deze bedrijven in een science-to-business-onderdeel.

Dit alles vindt plaats in de aangename omgeving van de vernieuwde agora, met een hapje en een drankje. Het samenbrengen van de verschillende onderzoekers en bedrijven binnen deze discipline zal ervoor zorgen dat er belangrijke stappen gezet worden die ons weer dichterbij brengen naar de ontwikkeling van nieuwe technieken voor diagnose en voedselkwaliteitscontrole.

Iedereen is van harte welkom maar registratie is noodzakelijk, www.uhasselt.be/symposium-biosensors.

MEER INFO

www.uhasselt.be/biomed

Veronique Vermeeren

Oudere kankerpatiënten in Limburg

UHasselt participeert in grensoverschrijdend project over geriatrische oncologie

In de grensregio Vlaanderen-Nederland zijn er een aantal zorg- en onderzoekscentra met expertise op het gebied van geriatrische oncologie. Dit is een sterk groeiend onderzoeksdomein, aangezien het aantal oudere mensen met kanker snel toeneemt.

In België is 62 procent van de vrouwen en 75 procent van de mannen 60 jaar of ouder op het ogenblik van de diagnose. Dankzij het project 'KLIMOP' (Kanker bij LIMburgse Ouderen Project) wordt deze expertise voor de eerste keer in een grensoverschrijdende context gebundeld. Deze studie maakt deel uit van de uitbouw van het medisch wetenschappelijk onderzoek aan de faculteit Geneeskunde van UHasselt.

IMPACT VAN KANKERDIAGNOSE

Naast UHasselt zijn de andere KLIMOP-projectpartners K.U.Leuven, Universiteit Maastricht, het Jessa ziekenhuis, en de Limburgse Kankerstichting (LIKAS). De focus van de KLIMOP-studie ligt op het nagaan van de impact van kankerdiagnose, veroudering en hun interactie op de overleving en het welzijn van oudere kankerpatiënten.

In deze studie wordt er een cohort opgesteld van oudere patiënten (≥ 70 jaar) met een eerste diagnose van borst-, darm- of longkanker. Bovendien worden er ook gegevens / stalen verzameld van twee controlegroepen, namelijk jongere kankerpatiënten (50-69 jaar) met een eerste diagnose van borst-, darm- of longkanker, en oudere patiënten (≥ 70 jaar) zonder een eerdere diagnose van kanker. Dit biedt de mogelijkheid om zowel het effect van kankerdiagnose als van veroudering te bestuderen.

Van de patiënten wordt er biologisch materiaal (staaltje van het wangslimvlies en bloedstalen) verzameld en opgeslagen in de Limburgse Biobank. De Limburgse Biobank is een samenwerking tussen de UHasselt, het Jessa ziekenhuis en het Ziekenhuis Oost-Limburg (ZOL). De Limburgse Biobank werd mogelijk gemaakt door middel van financiering vanuit de Stichting Limburg Sterk Merk.

INZICHT IN ZIEKTEPROCES

In eerste instantie zal de focus van het biomedische luik van de KLIMOP studie, dat uitgevoerd wordt aan de faculteit Geneeskunde van de UHasselt, liggen op bepaling van telomeerlengte en een aantal immunologische markers als maat voor celveroudering en veroudering van het

immuunsysteem. Dit moet op termijn leiden tot een beter en dieper inzicht in het ziekteproces waardoor bijvoorbeeld betere en efficiëntere therapieën kunnen ontwikkeld worden voor deze specifieke doelgroep van patiënten.

Bovendien werkt de UHasselt ook mee aan de oprichting van het 'Kennisnetwerk Ouderen en Kanker' dat binnen KLIMOP wordt gerealiseerd en waarin de bestaande kennis en expertise rond ouderen en kanker bij elkaar gebracht en uitgewisseld worden via bijeenkomsten en workshops van onderzoekers en zorgverstrekkers uit de regio, persmededelingen en een website.

KLIMOP kwam tot stand door middel van financiële steun van het INTERREG IV A programma voor de Grensregio Vlaanderen-Nederland.

Katherine Nelissen

Rocket Science Launch Day

Leerlingen lanceren eigen waterraket met Frank De Winne!

De Universiteit Hasselt en Cosmodrome Genk (voorheen Europlanetarium) organiseren op woensdag 27 april 2011 vanaf 13.30 uur een spannende Rocket Science Launch Day. Frank De Winne *himself* reikt de prijzen uit!

Leerlingen uit de derde graad secundair onderwijs kunnen zich inschrijven om met hun waterraket op de terreinen van Cosmodrome Genk een hoge vlucht te nemen. De leerlingen lanceren zelf hun ontworpen waterraket. Een goed ontworpen waterraket kan tot 100 meter hoog geraken.

Er wordt niet enkel bepaald welke raket nu werkelijk het hoogst vliegt maar ook welke raket het meest ingenieus is ontwikkeld. Een team van juryleden beoordeelt de raket naar zijn ontwerp, naar een eventueel parachutesysteem om de raket heelheids op de grond te krijgen of naar het gebruik en de plaatsing van vleugels aan de raket.

Wanneer alle raketten én deze van Frank De Winne hun vlucht hebben afgerond, worden de winnaars van de Rocket Science Launch Day beloond met prachtige prijzen. Bovendien ontvangt elke deelnemer of deelnemend groepje een attest van deelname uit de handen van Frank De Winne.

Daarna kan iedereen genieten van een wervelende show in de Cosmodrome.

Om 20.00 uur geeft Frank De Winne de lezing '6 maanden in de ruimte' aan de UHasselt: zie achterzijde van deze nUweetjeHet of www.uhasselt.be/lezingen-frankdewinne.

Els Smeyers

Samenwerking staat centraal op symposium 'Pijnklachten in de liesregio bij sporters'

Pijnklachten in de liesstreek vormen een veel voorkomend probleem in het domein van de sportgeneeskunde en geven nogal eens aanleiding tot heel wat ziekteverzuim. De oorzaken kunnen van zeer uiteenlopende aard zijn en liggen vaak niet op de plaats waar de pijn wordt gevoeld.

Vanzelfsprekend is een goede behandeling niet mogelijk zonder de juiste oorzaak te kennen.

Het initiatief en de organisatie van het symposium op 12 februari 2011 kwamen tot stand dankzij de samenwerking tussen de vakgroep morfologie van de faculteit Geneeskunde van de UHasselt en de opleiding Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie van de Provinciale Hogeschool. Valentin Schroyen van de PHL en Linda Vanormelingen van de UHasselt staken hun schouders onder het project.

OPFRISSEN EN ACTUALISEREN

Het symposium richtte zich tot kinesitherapeuten en (sport)artsen. De organisatoren hadden drie doelen voor ogen: het opfrissen en actualiseren van de kennis van de complexe anatomie en de pathofysiologie van liesletsels, het optimaliseren van klinisch onderzoek en behandeling van pijnklachten en tot slot, meer algemeen, het bevorderen van de samenwerking tussen artsen en kinesitherapeuten.

De deelnemers kregen een gevarieerd programma aangeboden bestaande uit wetenschappelijke lezingen, demonstraties en interactieve workshops. In de lezingen werden anatomie en pathofysiologie van de liesregio als klinische entiteit benaderd (Linda Vanormelingen, Herman Kuppens, Frank Vandenabeele en Valentin Schroyen) en werd de *state of the art* van klinisch onderzoek en behandeling aanschouwelijk gepresenteerd (Johan Jespers, Stijn Indeherberge, Bruno De Peuter, Valentin Schroyen, Thomas Matheve).

INTERACTIEF

In het interactieve gedeelte kregen de deelnemers de kans om in de snijzaal op speciaal voor dit doel geprepareerde anatomische preparaten de topografische anatomie van de liesregio en de structuren die pijnklachten in de liesregio kunnen veroorzaken, te bestuderen. In een

parallelsessie, georganiseerd en begeleid door Paul Colla (Ziekenhuis Oost-Limburg en UHasselt), konden zij aan de hand van een uitgebreide collectie digitaal beeldmateriaal de aspecten van de medische beeldvorming gerelateerd aan pijnklachten in de liesregio overlopen.

PRAKTIJKSESSIE

Als afsluiter van de leerrijke dag mocht een twintigtal vooraf ingeschreven deelnemers nog aan de slag in een praktijksessie klinisch onderzoek en behandeling. Deze sessie vond plaats in Reval (gebouw A).

In totaal werd een 50-tal deelnemers, onder wie een aantal (enthousiaste) oud 'LUC'-ers, verwelkomd. Deze laatsten waren aangenaam verrast door de mooie vernieuwde campus en vonden het fantastisch om nog eens de vertrouwde omgeving van de snijzaal op te zoeken (sic). Een ruime 8/10 was het gemiddelde eindcijfer waarmee de deelnemers dit symposium beoordeelden.

De organisatoren hopen in de toekomst een reeks andere initiatieven in dezelfde lijn te realiseren.

Linda Vanormelingen

7th edition of world evening was a great success!

Wednesday, 16th of March, students and researchers from all over the world gave us - once again - a taste of their culture!

You can take this literally, because their cooking skills surprise us every year. We had the opportunity to flavor the culinary specialties of China, India, Indonesia, Ethiopia, Cameroon, Poland, Czech Republic, Hungary, Morocco, Turkey, Italy and Belgium!

Our students could warm all of these delights at the restaurant and with the help of our caterer Horiservi - and especially Lydia and Kathleen - we could enjoy a great meal of world tapas: Southern paella, lasagna and Indian tikka masala.

Afterwards, students and researchers, as well as different other organizations, welcomed us to several workshops: origami and Chinese characters, henna and bollywood music, yoga, capoeira, dream catchers. This year, for the first time, a real 'kids workshop' was organized: children aging from 3 to 12 years painted beautiful masks (and sometimes each other ☺).

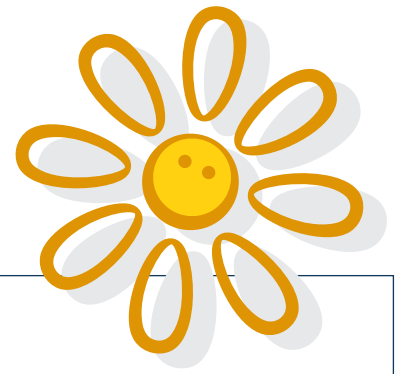
After the workshops there was opportunity for 'fraternization'. The area was made extra cosy by our Ethiopian and Turkish students who organized a coffee and tea ceremony while performing traditional dancing and typical life music... It was an interesting and warm get-together of people from all over the world, young and old, students and staff. We received many questions to organize this twice a year or, if possible, every week ;-)

Many thanks to everybody who contributed to this beautiful evening!

*Sarah Verlackt
in name of the organizing team 'world evening'*

UHasselt solidair met 'De 1000 km van Kom Op Tegen Kanker'

In het verlengde weekend van 2 tot en met 5 juni 2011 wordt de tweede editie van 'De 1000 kilometer van Kom op tegen Kanker' georganiseerd. Net zoals vorig jaar toont Universiteit Hasselt zich solidair en engageert zich om een wielerteam van 4 à 8 sportieve personeelsleden en/of studenten in te schrijven.

Deze vrijwilligers zullen tijdens deze vierdaagse dagelijks 250 km per fiets afleggen. Dit is voor onze fietsers een zware beproeving, maar kanker overwinnen is dat zeer zeker nog meer! Om het nodige startgeld in te zamelen zullen er in de maanden april en mei een aantal activiteiten georganiseerd worden.

Tijdens de middagpauzes van 5, 6, 7 en 8 april bemant VLUP een standje in de agora waar je paaseitjes kan kopen. Ook in de andere gebouwen van de UHasselt worden paaseieren verkocht.

CAMPUSRUN

Op 19 mei organiseert de Limburgse Associatie samen met de KHLim voor de tweede keer de Campusrun. Ook de Campusrun staat dit jaar in het teken van de actie Kom op Tegen Kanker en vraagt van elke deelnemer een kleine bijdrage voor de afstand die hij of zij loopt. Dit jaar is er keuze uit 2 afstanden: 3,4 km of 10 km.

Voor beide afstanden is de start voorzien aan de parking aan de bushalte van gebouw D. De aankomst is in Kapermolenpark. Om 18.00 uur start de 3,4 km, om 18.15 uur de 10 km.

Iedereen mag deelnemen: studenten, personeel maar ook familie en vrienden. Om het startgeld voor 'De 1000 km' in te zamelen vragen we dit jaar 3 euro (voor 3,4 km) of 5 euro (voor de 10 km) deelnamegeld. Het deelnamegeld gaat integraal naar 'De 1000 km van Kom Op Tegen Kanker'.

Zelfstandige acties kunnen natuurlijk ook!

Natuurlijk kunt u ook uw steentje bijdragen door te doneren. Vanaf giften van 40 euro is het beter om het geld over te schrijven, dit geeft u immers een fiscaal voordeel. Storten op rekening BE14 7331 9999 9983 (IBAN) met volgende mededeling '170-014-670'.

Wij rekenen op uw solidariteit (en centjes) om deze actie te ondersteunen!

Katleen De wit

25 jaar dienst

In het lijstje met personeelsleden die 25 jaar in dienst zijn in 2011 (nUweetjeHet 6) werd Marleen Cupers, faculteit BEW, vergeten.

Zij is sinds 01.05.1986 in dienst en viert bijgevolg op 01.05.2011 25 jaar UHasselt.

Alvast gefeliciteerd!

VLUP bezoekt... ...mijnmuseum en moskee

Op zaterdag 19 februari bezochten we met VLUP het mijnmuseum en de moskee van Beringen.

Eerst zagen we een sfeervolle film in het mijnmuseum over het leven in en rond de mijn, daarna leidde een gepensioneerde mijnwerker ons rond. Hij wandelde met ons doorheen de industriële gebouwen en vertelde over het harde leven van de *koolputters*. We volgden als het ware een mijnwerker op weg naar zijn werk. Eerst zagen we de honderden kleerkasten met de imposante badzaal. We gingen door de lampenzaal en de bezettingszaal tot aan de schachtbok, langs waar de mijnwerkers in de ondergrond afdaalden.

Velen van ons huiverden bij de gedachte dat mannen en jongens, sommigen maar 14 jaar, afdaalden en op honderden meters diepte steenkool gingen delven. Ten slotte gingen we door de reconstructie van een ondergrondse winplaats waarbij we ons het harde labeur levend konden voorstellen.

Daarna wachtte ons een andere gids op voor een bezoek aan de Fatih moskee. Deze geeft met haar twee minaretten, een speciaal accent aan de Beringse Tuinwijk. Tijdens de rondleiding vertelde de gids over allerlei gebruiken en regels van de islam.

We eindigden ons bezoek met een drankje in de melkbar van de mijn.

Greet Clercx

...en Z33

Op 19 januari bezochten we met VLUP de tentoonstelling "*Alter Nature: we can*" in Z33. De curator zelf was onze gids. Zij leidde ons doorheen de werken van een twintigtal internationale kunstenaars en nam ons mee langs een parcours van tuintjes en privé-eilanden, wortels en bonsaibomen, akoestische planten en oranje fazanten.

Kortom, het was zeer de moeite waard en deze boeiende tentoonstelling is zeker een aanrader!

Greet Clercx

COLUMN

Hoop en vooruitzicht?

Adhemar zit de gazet te lezen, een interview in De Standaard, "onverantwoord interessant", en hij frons zijn wenkbrauwen. "Madam Pheip", zegt hij, "het gaat niet al te best met de wereld hé! Maar met zo'ne Naom Chomsky, daar zou ik goeie maatjes kunnen mee worden. De grootste intellectueel van de wereld wordt hij genoemd, bij de acht best geciteerden in de wereld, bijna evenveel keren als Plato en Freud, van impactfactoren gesproken."

Ik heb dat stukske ook eens gelezen. Blijkbaar helpt dat niet veel, die impactfactoren van Chomsky. In Rusland hadden ze hem misschien al een kopke kleiner gemaakt, maar in 't westen is dat niet echt nodig, er is toch niemand - met macht - die er naar luistert. Laat maar leuteren. Hij windt er anders geen doekjes om. De wereld is echt een rommeltje en een groot schouwtoneel. Ik vertaal: "ikke en de rest kan stikke". Het grote geld is als een kankergezweel, het vermenigvuldigt zichzelf. Zuigt het weg bij de rest van de gezonde weefsels. Na het frivole en gretige Gespiel van de banken gingen het eventjes bijna mis, maar de staatsdoktoors hebben het behandeld, er was genoeg gezond weefsel over, waar opnieuw getankt kon worden. Nihil novum sub sole, maar dan geglobaliseerd, een tsunami van de zeven hoofdzonden. De 'groten (?) dezer aarde' dicteren hoe eenieder zich dient te gedragen. Democratie mag, maar alleen als 't naar hun goesting is. Tirannie, als het niet anders kan, zolang de tiran maar genoeg olie heeft en blijft gehoorzamen. En er is meer. Naar 't schijnt is er nu ook een grote druk in sommige delen van het 'democratische' Amerika om de vakbonden te fnuiken, de enige echte tegenmacht tegen de tirannie van de bedrijfswereld. Dixit onze vriend Chomsky. Straffe taal. Kadhafi schiet op zijn eigen volk, die maakt er korte metten mee. Het (andere) grote geld ondergraaft zijn eigen werkmensen very slowly. Solidariteit is uit den boze. In de internationale politiek mag Europa meeklappen in de wereld, maar alleen als het braaf blijft, het mag 'ja' knikken. Niet teveel uit de bocht proberen te gaan. (Louis Michel probeerde het ooit, maar ho!). Sarkozy gaat de Libiërs redden, maar vooral zijn eigen electoraat. Kan het cynischer? Jawel, in Pakistan gingen duizenden dood, verloren have en goed, omdat de gegoeden aan de andere kant van de rivier hun gronden niet als overstromingsgebied wilden laten gebruiken. We stonden erbij en keken ernaar.

't Is erg. Maar wat me nog het meeste bedroeft, Adhemarke, dat is dat het onze universiteiten begint te besmetten. Me dunkt dat er al een metastase aan 't optreden is, vlekken in de lever. Hier en daar zie ik plekken ontstaan waar medewerkers alleen gedoogd worden als ze maar voldoende 'ja' knikken en als ze genoeg 'olie' in voorraad hebben, zijnde impactfactoren, patenten en industriële centen, het bedrijfsleven als normgever. Onbevangen, zelfstandig denken? Het mag, het wordt gedoogd maar dan liefst in de zijlijn en zolang het maar niet te storend werkt. Terwijl dat nu toch net de core business zou moeten zijn? Zal het Metaforum van de ware Marc ons nog kunnen redden?

Stop. Subiet word ik nog depressief. Madam Pheip zonder pit of pijp, dat gaat niet he. Ik zal het nieuwe boek van onze wereldklokkenluider Chomsky eens aanschaffen. Al verkettert hij de 'leiders' (?) van deze wereld, zijn boek heet "Hoop en Vooruitzicht". Ik moet ook dringend weer een beetje Frans de Waal gaan lezen. Die bioloog gelooft nog in ons, hij ziet het 'dier' in ons en de empathie, de samenhang, de groepswerking die de dieren tonen en die wij dus ook (zouden) kunnen opbrengen om te overleven. Voorbeelden genoeg, kijk maar naar onze dappere stagestudenten in Mali, India, Bukavu... Hopelijk niet alleen een druppeltje op een hete plaat?

Mijn deeg is ondertussen een beetje zuur geworden. Ik zal morgen wel verse maken. We werken eraan.

Zoals steeds, vrij haar mening uitende, ze kon niet anders,

uw Madam Pheip

TAAL OP MAAT T A A L T I P

“Een nieuwe lente en een nieuw geluid”, zo luidt de beginregel van het legendarische *Mei* (1889) van de dichter Herman Gorter, die net als Frederik van Eeden en Willem Kloos tot de stroming van de impressionistische zogenaamde ‘Tachtigers’ behoorde. Een nieuw geluid – zeer poëtisch –, maar voor mij en voor heel wat collega’s weerklinkt dat ook dit voorjaar weer vooral in de vorm van vervelende niesbuien. Tranende en jeukende ogen, een lopende neus en onbedaarlijke niesbuien, het zijn evenveel symptomen van hooikoorts, veroorzaakt door één minuscuul kleine lenteboosdoener: pollen! En laat ik het daar even over hebben, over *die* pollen. Of is het *dat* pollen?

Pollen is afkomstig uit het Latijn, waar het *tarwemeel* of *fijn poeder* betekent. Het woord is onzijdig. De meeste wat oudere Nederlandse woordenboeken en het Groene Boekje schrijven dan ook dat we *het pollen* moeten gebruiken. Nieuwere woordenboeken, zoals de nieuwste Van Dale nemen enkel *de pollen* op, in het meervoud. Daarnaast gebruiken veel medische specialisten en weermannen en –vrouwen ook *de pollen* enkel in het meervoud. Maar wie heeft het nu bij het rechte eind?

Het hoeft niet te verwonderen dat veel Nederlandstaligen *pollen* beschouwen als een meervoudsvorm: de woordvorm lijkt ook op die van een traditionele meervoudsvorm, zoals in *bol-bollen*. Dat *de pollen* geen enkelvoudsvorm heeft, vormt op zich geen beletsel, want dat heeft bv. *hersenen* ook niet. Er is dan ook sprake van een formele herinterpretatie van het woord *pollen*. Die evolutie vind je ook in de woordenboeken terug. Waar Van Dale zo’n twintig jaar geleden nog *het pollen* opnam, heeft ‘de dikke’ tegenwoordig zijn mening herzien.

Helemaal correct is het dus om te spreken van *het pollen* – dat doen bijvoorbeeld ook (meestal) Frank Deboosere en Sabine Hagedoren, overeenkomstig het VRT-taalbeleid. Maar het zou me niet verbazen als de hooikoortspatiënten over nog eens twintig jaar zich met zijn allen erover beklagen dat er weer veel pollen in de lucht *hangen* – meervoud dus.

Tijd voor ontspanning

ZOEK DE ZEVEN VERSCHILLEN

LEZING door Frank De Winne *'6 maanden in de ruimte'*

Woensdag 27 april 2011 om 20.00 uur
Auditorium H6 - UHasselt
De toegang is gratis, maar verplicht
inschrijven via
www.uhasselt.be/lezingen-frankdewinne

universiteit
▶ hasselt
UNIVERSITEIT VAN DE TOEKOMST

KATTEVENNEN
www.kattevennen.be

Science@uhasselt: 'Towards an intelligent and sustainable future.'

Organisatie: Faculteit Wetenschappen UHasselt - contact: els.smeyers@uhasselt.be

C O L O F O N

is een interne nieuwsbrief van, voor en door UHasselt-personeelsleden.

Eindredactie: Ingrid Vrancken | communicatieverantwoordelijke UHasselt

Vormgeving: Dave Bosmans | Mouch Hendrickx | grafisch medewerkers UHasselt

Fotografie: Marc Withofs | fotograaf UHasselt

Druk: Repro | Drukkerij UHasselt

Verantwoordelijke uitgever:

Marie-Paule Jacobs | beheerder UHasselt

Universiteit Hasselt | Campus Diepenbeek

Agoralaan | Gebouw D | BE-3590 Diepenbeek